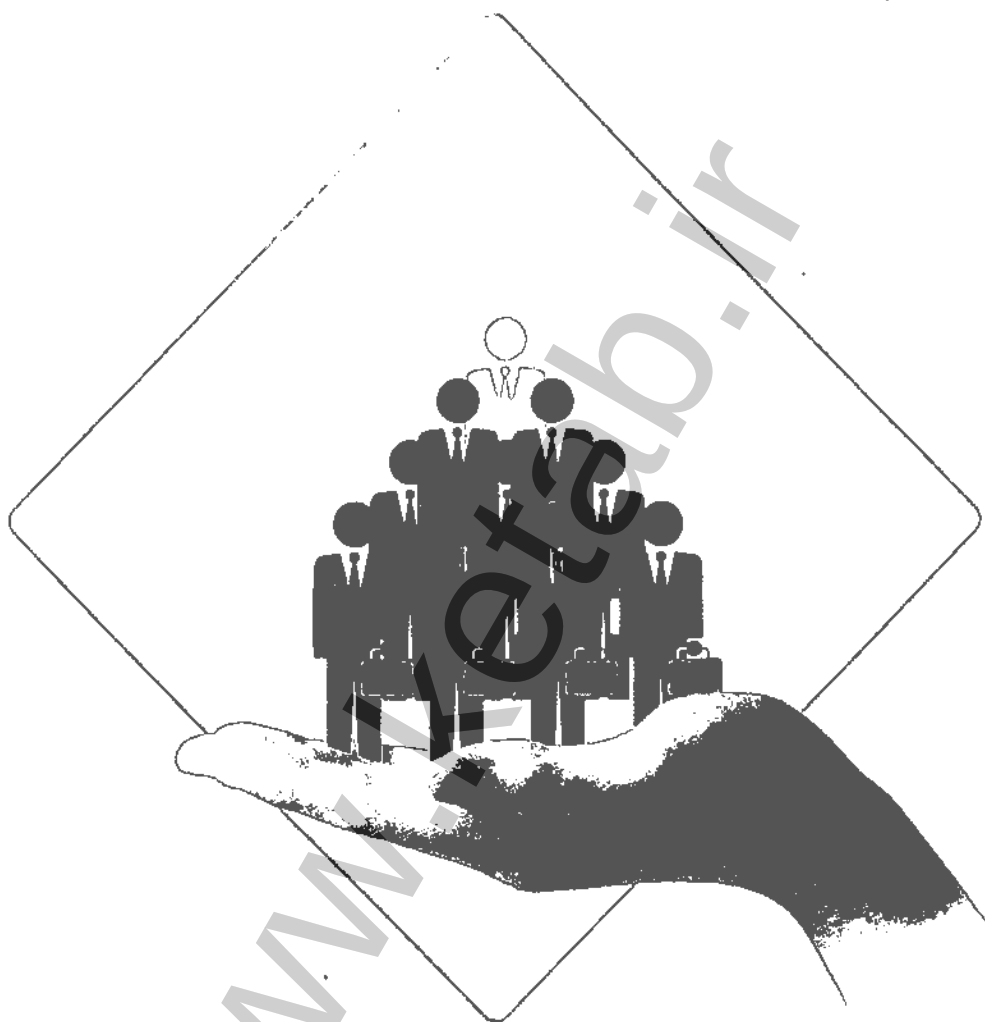

مبانی جامعه شناسی

© دکتر محمد اسماعیل خدادادی

انتشارات یاقوت

مبانی جامعه‌شناسی

نویسنده / محمد اسماعیل خدادادی

ناشر / انتشارات یاقوت

چاپ اول / ۱۳۸۴

شمارگان / ۲۰۰۰

چاپ / محمد

قیمت / ۱۳۰۰ تومان

شابک / ۹۶۴-۷۶۸۲-۵۴-۹

انتشارات یاقوت

قم: خیابان انقلاب - چهار راه سجادیه - جنب بانک سپه
تلفکس: ۷۷۴۱۳۶۸ همراه: ۰۹۱۲۱۵۱۰۲۲۲

ISBN: 964-7682-54-9

خدادادی، محمد اسماعیل، ۱۳۴۱ -

مبانی جامعه‌شناسی / محمد اسماعیل خدادادی. - قم: یاقوت، ۱۳۸۴.
۲۴۰ ص.

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. [۲۲۶] - [۲۴۰] همچنین به صورت زیر نویس.

۱. جامعه‌شناسی، الف. عنوان.

۳۰۱

خ ۶۰۶ HM

۴۹۹۰ - ۸۴م

کتابخانه ملی ایران

فهرست

۹	 مقدمه
۱۱	 درس اول: کلیات
۱۱	 ۱ - تعریف
۱۴	 ۲ - موضوع
۱۵	 ۳ - اهداف
۱۷	 ۴ - شاخه‌های جامعه‌شناسی
۱۸	 ۵ - مفاهیم و اصطلاحات
۲۰	 ۶ - محدودیتها
۲۳	 درس دوم: قلمرو و جایگاه جامعه‌شناسی و رابطه با سایر علوم
۲۳	 ۱ - قلمرو جامعه‌شناسی
۲۴	 ۲ - جایگاه جامعه‌شناسی در میان سایر علوم
۲۸	 ۳ - ارتباط جامعه‌شناسی با سایر علوم
۳۷	 درس سوم: تاریخچه تفکرات اجتماعی در مشرق زمین
۳۸	 اندیشه‌های اجتماعی مشرق زمین قبل از اسلام
۴۱	 تفکرات اجتماعی و ظهور اسلام
۵۵	 درس چهارم: تاریخچه تفکرات اجتماعی در مغرب زمین
۵۶	 تفکرات اجتماعی قبل از تکوین علم جامعه‌شناسی
۷۱	 درس پنجم: روش تحقیق در جامعه‌شناسی
۷۲	 ۱ - ارائه چند تعریف
۷۳	 ۲ - صفات محقق

۷۳	۳- انواع روشهای تحقیق
۷۶	۴- اقسام تحقیق
۷۷	۵- مراحل تحقیق
۸۵	درس ششم: مکاتب جامعه‌شناسی
۸۶	۱- مکتب اثبات‌گرایی (Positivism)
۹۲	۲- مکتب تضادگرایی (Conflictism)
۹۴	۳- مکتب تفسیرگرایی
۹۸	۴- مکتب کارکردگرایی - ساختاری
۱۰۳	درس هفتم: فرد و جامعه
۱۰۳	حقیقت فرد و جامعه
۱۱۴	رابطه فرد و جامعه
۱۲۱	درس هشتم: فرهنگ و جامعه‌پذیری
۱۲۳	فرهنگ
۱۲۷	جامعه‌پذیری
۱۳۵	درس نهم: نهادهای اجتماعی
۱۳۵	۱- تعریف نهادهای اجتماعی
۱۳۶	۲- ویژگیهای نهادهای اجتماعی
۱۳۷	۳- روشهای مطالعه نهادهای اجتماعی
۱۳۸	۴- انواع نهادهای اجتماعی
۱۳۹	۵- اقسام نهادهای نخستین
۱۵۳	درس دهم: گروههای اجتماعی
۱۵۳	۱- تعریف گروههای اجتماعی
۱۵۴	۲- ضوابط دسته‌بندی گروههای اجتماعی
۱۵۶	۳- اقسام گروههای اجتماعی
۱۶۲	۴- شرایط دوام یا انحلال گروهها

۱۶۳	۵- اسلام و گروه‌های اجتماعی
۱۶۷	درس یازدهم: نابرابری‌ها و طبقات اجتماعی
۱۶۷	۱- نابرابری‌های اجتماعی
۱۷۲	۲- طبقات اجتماعی
۱۸۳	درس دوازدهم: تغییرات اجتماعی
۱۸۴	۱- تعریف تغییرات اجتماعی
۱۸۵	۲- ویژگی‌های تغییرات اجتماعی
۱۸۵	۳- اقسام تغییرات اجتماعی
۱۸۷	۴- عوامل مؤثر در تغییرات اجتماعی
۱۹۹	درس سیزدهم: انحرافات اجتماعی
۱۹۹	۱- تعریف انحرافات اجتماعی
۲۰۰	۲- ملاک‌های تشخیص انحرافات اجتماعی
۲۰۳	۳- انواع انحرافات
۲۰۴	۴- مصادیق انحرافات اجتماعی
۲۱۱	۵- عوامل مؤثر در بروز انحرافات اجتماعی
۲۱۵	درس چهاردهم: جامعه‌شناسی در ایران
۲۱۵	۱- تاریخچه جامعه‌شناسی در ایران
۲۲۱	۲- انواع زندگی اجتماعی در ایران
۲۲۹	۳- پیوندهای اجتماعی در جامعه ایران
۲۳۳	منابع

مقدمه

یکی از رشته‌هایی که در قرن بیستم و بویژه در نیمه دوم آن در اغلب کشورهای دنیا مورد توجه خاص قرار گرفته جامعه‌شناسی است. جامعه‌شناسی علمی است که رفتارهای اجتماعی انسان را - جامعه‌ای که زندگی می‌کند - در ارتباط با سایر پدیده‌های اجتماعی مورد بحث قرار می‌دهد. جامعه‌شناسی از مقایسه جوامع مختلف، عوامل مؤثر در پیشرفت‌های اجتماعی برخی از جوامع را مورد مطالعه تطبیقی قرار می‌دهد و عواملی را که باعث عقب‌نگه‌داشتگی برخی جوامع دیگر می‌شود را تبیین می‌کند. شناخت و تجزیه و تحلیل پدیده‌ها و واقعیات اجتماعی و عوامل به وجود آورنده آنها و تأثیرات این پدیده‌ها در یکدیگر، بدان گونه که هستند از وظایف دیگر جامعه‌شناسی است.

بی تردید برای انجام هر نوع مطالعه و تحقیق باید یک سری اطلاعات عمومی و بنیانی داشت و با شناخت جنبه‌های گوناگون در زمینه‌های مختلف دست به تحقیق زد. نگارنده این کتاب برای رسیدن به چنین هدفی آن را به عنوان پایه و اساس مباحث جامعه‌شناسی در قالب مبانی جامعه‌شناسی فراهم آورده است، اگر چه موفق به همه جزئیات این بحث نشده است. در تدوین این کتاب سعی شده از نظریات و نوشته‌های صاحب نظران این رشته به ویژه اندیشمندان ایرانی بهره بگیرد. طبیعی است که رسم امانت داری در تدوین این کتاب، طلب می‌کرد که همه نقل قول‌های مستقیم و غیر مستقیم از کتابها رعایت شود که در حد امکان این عمل با آدرس دادن تمامی آن کتابها در پاورقی انجام پذیرفت.

این کتاب با هدف تأمین مباحث بنیادین جامعه‌شناسی برای دانشجویان عزیز در چهارده درس به همراه اهداف رفتاری، خلاصه درس و سئوالات سامان یافته است. نگارنده از آنجا که می‌داند، دست به کاری دشوار زده است از راهنمایی‌های محققان و اساتید فن بسیار خرسند و بهره‌مند خواهد گشت.

دکتر محمد اسماعیل خدادادی

استادیار دانشکده علوم انسانی شهید محلاتی